

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

Утвърдил:

SEVDALINA MINCHEVA
PARVAKOVA

Digitally signed by SEVDALINA
MINCHEVA PARVAKOVA
Date: 2025.11.04 16:07:32 +0200

С.Първакова-Зап.№144/09.10.2025г.

**Програма за превенция на ранното напускане на децата от детската градина и
предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи**

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т.8 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на дата 07.10.2025г.

I.ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне програма на ДГ№8 “Слънце“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

-Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността

-Национална стратегия за учене през целия живот 2014 –2020г.

Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030), приета с Решение № 278 от 5 май 2022 година (публ. 11.11.2022 г.)

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) (публ. 11.03.2021 г.

-Закон за предучилищно и училищно образование

-Наредба за приобщаващото образование

II.ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Предоставяне на равни възможности на деца от уязвими групи и гарантиране на тяхното качествено образование и участие в живот в ДГ№8 „Слънце” ,заедно с останалите деца.

III.СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1.Пълноценна социализация на деца от уязвими групи.

2.Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца от уязвими групи.

-Всеобхватност на дейностите—осъществяване на дейности по обхват и задържане на децата;осъществяване на допълнително обучение по български език за деца , невладеещи или срещащи затруднение при овладяването му; осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

-Публичност и прозрачност на цялостната политика-чрез интернет страницата на ДГ и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;

-Обратна връзка с институции, родители, учители;

-Приемственост—чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция;

3.Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от учебния процес и от целодневния процес в ДГ 8“Слънце“” .

4.Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

**IV.ПРИНЦИПИ НА ПРЕВЕНЦИЯТА ЗА РАННО НАПУСКАНЕ НА
ОБРАЗОВАНИЕТО:**

-Идентифициране на рисковите фактори —доклад анализи на педагогическите специалисти.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ“

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков“№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

V.ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1.Превенция на преждевременното напускане на ДГ№8“Слънце“ чрез:

-Анализ на причините, водещи до отпадане на деца от детската градина и напускане на образователната система;

-Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на ДГ с оглед ограничаване на последиците от тях ;

-Планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане;

2.Интервенция срещу преждевременното напускане на ДГ8“Слънце“ чрез:

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите.

2.2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество.

2.3. Кариерно ориентиране и консултиране.

3.Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на ДГ

-Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я.

-Завръщане на преждеременно напусналите ДГ№8“Слънце“ към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: целодневна, почасова, полудневна, самостоятелна;

-Кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в ДГ№8“Слънце“ и придобиване на образователна степен в училищното образование.

-Завръщане на преждеременно напусналите ДГ№8“Слънце“ към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: целодневна, почасова, полудневна, самостоятелна;

-Кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в ДГ№8“Слънце“ и придобиване на образователна степен в училищното образование.

VI.ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ДЕТСКА ГРАДИНА:

Причините за преждевременното напускане на ДГ№8“Слънце“ могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1.Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е делът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2.Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, налагането на строги наказания.

3.Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

4.Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5.Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

6.Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

VII.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

- Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина;
- Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“;
- Оказване на социална помощ чрез дарения;
- Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на целодневната форма на организация в ДГ№8“Слънце“;
- Изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има за такива деца /съобразно различните причини от отпадане/;
- Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията;
- Реализирането на конкретни дейности за постигане целите на Приобщаващото образование;
- Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
- Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
- Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение;
- Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности; -индивидуална подкрепа за детето от личност, която той уважава (наставничество)
- Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна и интерактивна среда;
- Включване в дейности извън ДОС за превенция на деца с риск от отпадане;
- Спазване на Координационния механизъм за деца в риск;

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

- Включване на местните власти и социалните партньори като равноправни участници в такъв координационен механизъм;
- Формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане .

VIII.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- 1.Обучение по български език, осигуряващо успешно обучение в училище.
- 2.Интерактивна образователна среда, гарантираща равен старт и ефективно качествено образование.
- 3.Ефективно взаимодействие със семейството – ангажираност на родителите.
- 4.Мотивация за привличане и интегриране на децата, застрашени от ранно напускане на образованието.
- 5.Повишаване квалификацията на учителите, необходима за подобряване качеството на учебния процес за постигане на по – високи резултати в образованието на децата.

IX.РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВА ЗА РАБОТА С УЯЗВИМИ ГРУПИ

Дейностите по обхват и задържане на децата в образователната система, осъществяване на допълнителни занимания по български език, назначаване на допълнителен персонал, ангажиран в мерки по превенция на отпадането и осигуряване на по-добър обхват в институцията /психолог, образователен медиатор, хореограф и др./, се финансират ежегодно със Заповед на министъра , съгласно чл.52 а от Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Със средства за финансиране на работа с уязвими групи може да бъдат стимулирани колеги,/педагогически и друг персонал-/ДТВ/, които полагат целенасочени усилия и постигат резултати, чрез:

- Работа активно с Родителски съвети , Обществения съвет и други форми за ангажиране на родителите.
- Координират или работят активно с институции и други форми за активизиране на деца и родители.
- Организируют иновативни занимания по интереси, които ангажират децата и т.н.

IX.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие:

А. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти:

1. Определяне на координатор, който да координира работата на екипите за подкрепа на личностното развитие на децата и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите.

Срок: м.IX.2025 г.

Отг.: Директор

2. Обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата - обмен на информация, опит и добри педагогически практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.

Срок: Постоянен

Отг.: Учители по групи

3. Провеждане на регулярни срещи за:

а/ преглед и обсъждане на информация за развитието на децата;

Срок: Постоянен

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

Отг.:Учители,
координатор

б)определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение/ индивидуални занимания, ролеви игри.

Срок: Постоянен
Отг.: Учители, психолог

в)определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на обучителните затруднения-допълнителни дейности/ индивидуална работа.

Срок: Постоянен
Отг.: Учители, логопед

Б. Дейности, свързани със занимания по интереси:

1. Дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на изкуствата и спорта.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководители на клубове

2. Дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище.

Срок: Постоянен
Отг.: Ръководители на клубове

В. Дейности, свързани с грижа за здравето на децата:

1.Създаване на условия за достъп на децата до медицинско обслужване.

Срок: Постоянен
Отг.:Мед.сестра

2.Провеждане на беседи и организиране на програми с децата и родителите им, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други.

Срок:Постоянен
Отг.:Мед.сестра

3.Предоставяне от родителите на информация за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и осъществяване на взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина.

Срок: Постоянен
Отг.: Родители

Г/ Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения:

1.Ранно оценяване на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина.

Срок: м.IX, X.2025 г.
Отг.: Педаг. специалисти

2.Определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език.

Срок: м.IX, X.2025 г.
Отг.: Координатор, учители

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

3.Анализ на резултатите от проследяване постиженията на децата в началото на учебната година и набелязване на конкретни мерки за включване на отделни деца в дейности, насочени към превенция на обучителни затруднения.

Срок: м.Х.2025 г.

Отг.: Координатор, учители

4.Включване на отделни деца в дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие.

Срок: през годината

Отг.:Психолог,логопед РЦПППО

5.Индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.

Срок: Постоянен

Отг.:Учители групи, Психолог,логопед

РЦПППО

6.Определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

Срок: Постоянен

Отг.: Координатор, учител

Д/Дейности, свързани с поощряване на децата с морални и материални награди:

1.Награждаване на деца с грамоти и сертификати за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на общността на ДГ.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

2.Връчване на похвални писма до родителите на деца с изявени дарби.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

3.Материални награди за постижения на даровити деца в различни области.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

Е/Дейности, свързани с превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение:

1.Създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес.

Срок: Постоянен

Отг.:Учители,пед.специалисти,родители

2.Включване на отделни деца в дейности за въздействие върху вътрешната мотивация и за оказване на психологическа подкрепа.

Срок: Постоянен

Отг.:Психолог

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

3. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата.

Срок: Постоянен

Отг.:Психолог

4.Извършване на групова работа с деца и/или кризисна интервенция;.

Срок: Постоянен

Отг.: Психолог

5.Провеждане на индивидуална работа с децата, станали жертва на тормоз/ насилие и деца с агресивно поведение.

Срок: Постоянен

Отг.: Психолог

6.Консултиране на детето и/или родителите му с психолог.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

7.Работа със средата, в която е детето - семейството, връстниците.

Срок: Постоянен

Отг.: Психолог

8.Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на деца в риск.

Срок: Постоянен

Отг.:Директор,учители

9.Организиране и провеждане на мероприятия, насочени към приобщаването на деца в риск, деца в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в живота в ДГ.

Срок:Постоянен

Отг.:Учители

10.Диагностициране на климата в групата и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на децата при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство.

Срок: Постоянен

Отг.:учители група

11. Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между деца, родители и учители.

Срок: Постоянен

Отг.:Учители, педаг.специалисти,родители

12. Съвместна работа с Дирекция за социално подпомагане и други институции.

Срок: Постоянен-при

необходимост.

Отг.: Директор

Дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие:

1.Определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностното развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа на отделни деца.

Срок: Постоянен

Отг.: Координатор, учители

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА № 8 „СЛЪНЦЕ”

7700, гр.Търговище ул. „П.Р.Славейков”№28 , тел. 0601/6 25 06, e-mail:info-2500909@edu.mon.bg

.....

2. Сформиране на екип за подкрепа за личностното развитие при разпознаване на потребност.

Срок: Постоянен

Отг.: Директор

3.Извършване на оценка на индивидуалните потребности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца, за които има индикация, че са със СОП.

Срок: От 14 дни до 3 месеца

Отг.: ЕПЛР

4.Попълване на Карта за оценка на образователните потребности и представяне на писмени доклади от специалистите до ръководителя на ЕПЛР за резултатите от оценяването.

Срок: До 3 дни от извършване на оценката

Отг.: ЕПЛР

5. Изготвяне на план за подкрепа за всяко нуждаещо се дете.

Срок: До 1 месец след извършване на оценката

Отг.: ЕПЛР

6. Проследяване напредъка в развитието на детето и извършване на промени в плана за подкрепа при необходимост.

Срок: В края на първото полугодие и на уч.година

Отг.: ЕПЛР, координатор

7.Изготвяне на доклад до директора на детската градина за изпълнението на плана за подкрепа на детето.

Срок: До 7-дни след края на първото полугодие и до 10-дни след края на уч.година

Отг.: ЕПЛР, координатор

X. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1.Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.

2.Успешно интегрирани деца в мултикултурна образователна среда.

3.Повишен обхват в ДГ на деца, подлежащи на задължително образование (4-6 г.).

4.Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти.

5.Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителска общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и в случаи на значителни промени в организацията на работа или на нормативните актове.

С програмата са запознати всички членове на колектива.